

2P MELDCODE KINDERMISHANDELING EN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Vanaf 2011 werken we bij De Kinderhaven met de meldcode. Bij een vermoeden van kindermishandeling moeten kinderopvangorganisaties en hun medewerkers verplicht starten met de meldcode, het zogenaamde "*Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang*". Kortweg meldcode kindermishandeling kinderopvang.

Vanaf januari 2019 werken we met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen, het afwegingskader bestaat uit vijf vragen. In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen, in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

Het protocol bestaat uit 3 routes voor 3 verschillende situaties:

1. als er vermoeden is van huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie;
2. bij een vermoeden van een gewelds- of zedendelict (mishandeling of misbruik) door een medewerker;
3. bij een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

De meldcode kindermishandeling beschrijft stap voor stap voor welke acties pedagogisch medewerkers en kinderopvangorganisaties moeten ondernemen als zij vermoeden dat er sprake is van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag in de thuissituatie of op de kinderopvang.

Op DOK is er een aparte map voor de meldcode.

Definitie Kindermishandeling en huiselijk geweld

Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Kenmerken van kindermishandeling kunnen zijn: angst, onmacht, isolement, eenzaamheid en loyaliteit.

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

De combinatie van kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

Verschillende vormen van kindermishandeling en huiselijk geweld (zie bijlage 1)

1. Lichamelijke mishandeling
2. Lichamelijke verwaarlozing

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 1 van 11

3. Psychische mishandeling
4. Psychische verwaarlozing
5. Seksueel misbruik
6. Vrouwelijke genitale verminking
7. Eer gerelateerd geweld

Aandachtsfunctionarissen bij De Kinderhaven

De aandachtfunctionaris heeft een centrale en adviseerde rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld in huiselijke kring. Ze hebben een training gevolgd tot aandachtfunctionaris

Taken van de directie

De directie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit protocol en verantwoordelijk voor dat de meldcode wordt opgenomen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid en dat deze aansluit op werkprocessen binnen de organisatie. De houder/directie is bij het vermoeden van een geweld- of zedendelict door een collega verplicht om in contact te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs en ook tot het doen van aangifte indien er sprake is van een reëel vermoeden. De houder/directie vervult daarnaast een centrale rol bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en de route grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Verantwoordelijkheden bij De Kinderhaven

De Kinderhaven is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn kinderen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in het geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling.

Let wel: directie, locatiehoofden/aandachtsfunctionarissen en pm'ers zijn niet verantwoordelijk voor: het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Kennis van de meldcode

Alle medewerkers van De Kinderhaven hebben informatie gekregen van de aandachtfunctionaris(sen) over de meldcode aan de hand van een college/informatie avond. Iedere medewerker heeft het 'Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang' gelezen en het formulier 5F Verantwoordelijkheden in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat.

Taken van de aandachtfunctionaris

De aandachtfunctionaris heeft een centrale en adviserende rol in de stappen rond het signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling in huiselijke kring. Ze zijn deskundig in het signaleren, handelen en delen van zorg en op de hoogte zijn van de werkwijze van de meldcode en de afspraken binnen de eigen organisatie. Ze zijn op de hoogte wanneer ze een melding

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 2 van 11

maken. In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de aandachtsfunctionaris (beroepskracht) *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling/verwaarlozing)

Drie keer per jaar overleggen de aandachtsfunctionarissen (meldcode overleg). Ze sluiten ze aan bij de kenniskring m.b.t. de meldcode en andere bijscholing. Ze onderhouden contact o.a. met externe organisatie: VEILIG THUIS (advies of melding), CJG/JGT of Go! voor jeugd (Alphen aan den Rijn). Jaarlijks zorgen ze voor scholing van pedagogisch medewerkers (zie opleidingsplan).

Dit is het team aandachtsfunctionarissen van De Kinderhaven:

1. Janneke de Roode, locatiehoofd KDV en BSO De Watergeuzen
2. Kim Ouwehand, locatiehoofd KDV en BSO De Batavieren, BSO Matilo
3. Michelle Koolen, locatiehoofd KDV en BSO De Romeinen
4. Priscilla van Leest, assistent-leidinggevende BSO De Batavieren, BSO De Watergeuzen, BSO Matilo
5. Sanne Kettenis, pedagogisch coach en pedagogisch ondersteuner De Kinderhaven
6. Jolanda van Mulken, pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach De Kinderhaven

Taken van de pedagogisch medewerker

Stap 1: De taak van elke pedagogisch medewerker is het observeren van signalen. Het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, gedrag van de ouders en de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Als pedagogisch medewerker/mentor observeer je met vaste regelmaat de kinderen. Ook met de signalenlijsten die bij de meldcode horen. Aan de hand van deze signalenlijsten kun je signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld in kaart brengen.

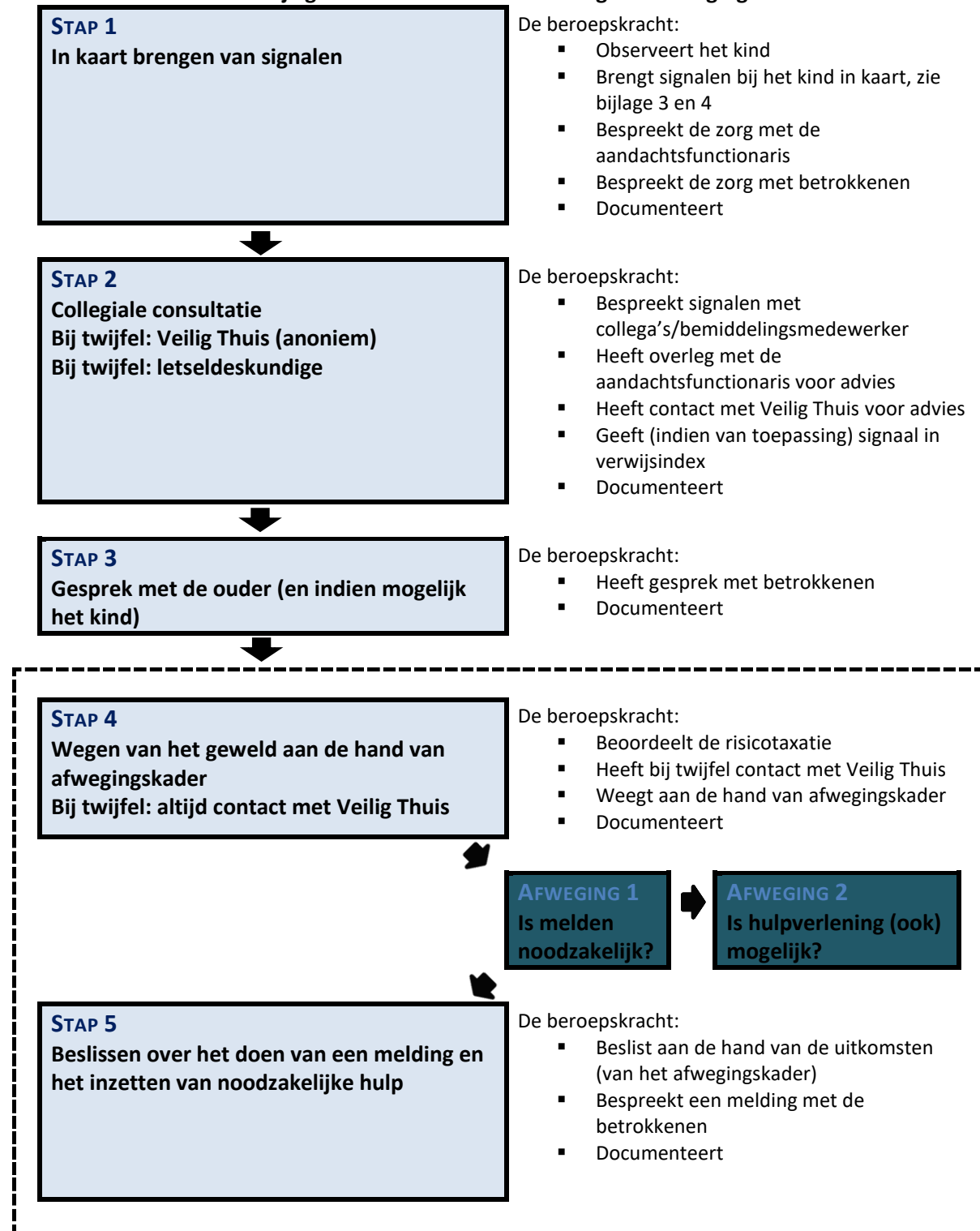
Stap 2 tot en met 5 zijn voor de aandachtsfunctionaris. De pedagogisch medewerker wordt op de hoogte gehouden door de aandachtsfunctionaris.

Het is belangrijk om een niet-pluis gevoel altijd bespreekbaar te maken. Je kan altijd terecht bij een aandachtsfunctionaris om je zorgen te bespreken (een signaal hoeft geen melding te worden).

Hieronder een schematisch overzicht van de stappen, met de uitleg per stap.

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 3 van 11

Deel 1. De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling met afwegingskader

NB. Met [Veilig Thuis](#) kan op ieder moment contact opgenomen worden voor (anoniem) advies.

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 4 van 11

Stappenplan deel 1

Stap 1: De taak van elke pedagogisch medewerker is het observeren van signalen. Het waarnemen en interpreteren van aanwijzingen in gedrag en lichamelijk welzijn van het kind, gedrag van de ouders en de gezinsomgeving die mogelijk wijzen op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Breng de signalen in kaart door te observeren aan de hand van de peilkaart. Daarna observeer je het kind aan de hand van de signalenlijst. Vul het formulier *2F Meldcode overzicht observeren* in. Alle kinderen bij De Kinderhaven worden geobserveerd met deze lijsten

- *2F Meldcode Signalenlijst 0-4 jarigen kindermishandeling Bijlage 3*
- *2F Meldcode Signalenlijst 4-12 jarigen kindermishandeling Bijlage 4*
- *2F Meldcode overzicht observeren*

Neem altijd contact op met de aandachtsfunctionaris mocht je zorgen hebben over een kind aan de hand van de signalenlijst. Bij signalen gaat de mentor gaat altijd in gesprek met de ouders om de signalen en zorgen te bespreken. Met de aandachtsfunctionaris (af) overleg je hoe je in gesprek kan gaan met de ouders, de af kan hier ook bij aansluiten.

Het delen van de zorgen/signalen kan tijdens de breng/haalmomenten of met een oudergesprek. Zorg ervoor dat alle contacten over signalen vastgelegd worden, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Bij een oudergesprek ondertekenen het gespreksverslag. De formulieren worden opgeborgen in het kinddossier.

Het is ook mogelijk om in het gesprek met ouders af te spreken om het kind extra te observeren, om de signalen duidelijker te krijgen. Hierbij wordt een vervolgspraak gemaakt, uiterlijk over 2 maanden (*2P Zorgroute*).

Mocht al tijdens dit gesprek meer duidelijk worden met betrekking tot huiselijk geweld / kindermishandeling dan sluit je als mentor het gesprek af en geef je aan dat je graag het gesprek wilt voortzetten samen met je locatiehoofd. (*Voorbeeld: "wat je me vertelt vind ik erg moeilijk. Dit wil ik graag met iemand overleggen"*). De aandachtsfunctionaris zal de volgende stappen (stap 2 tot en met 5) begeleiden of nemen met betrekking tot de meldcode. Aanvullende informatie over gespreksvoering zie bijlage 6.

Let op: als beroepskracht mogen wij geen informatie verstrekken over kinderen en ouders aan derden, tenzij daar toestemming voor is gevraagd (*2F Toestemmingsformulier informatieverstrekking aan derden*). Als Veilig Thuis belt om informatie op te vragen, regel dan dat de aandachtsfunctionaris terugbelt.

2F Formulier extra observeren

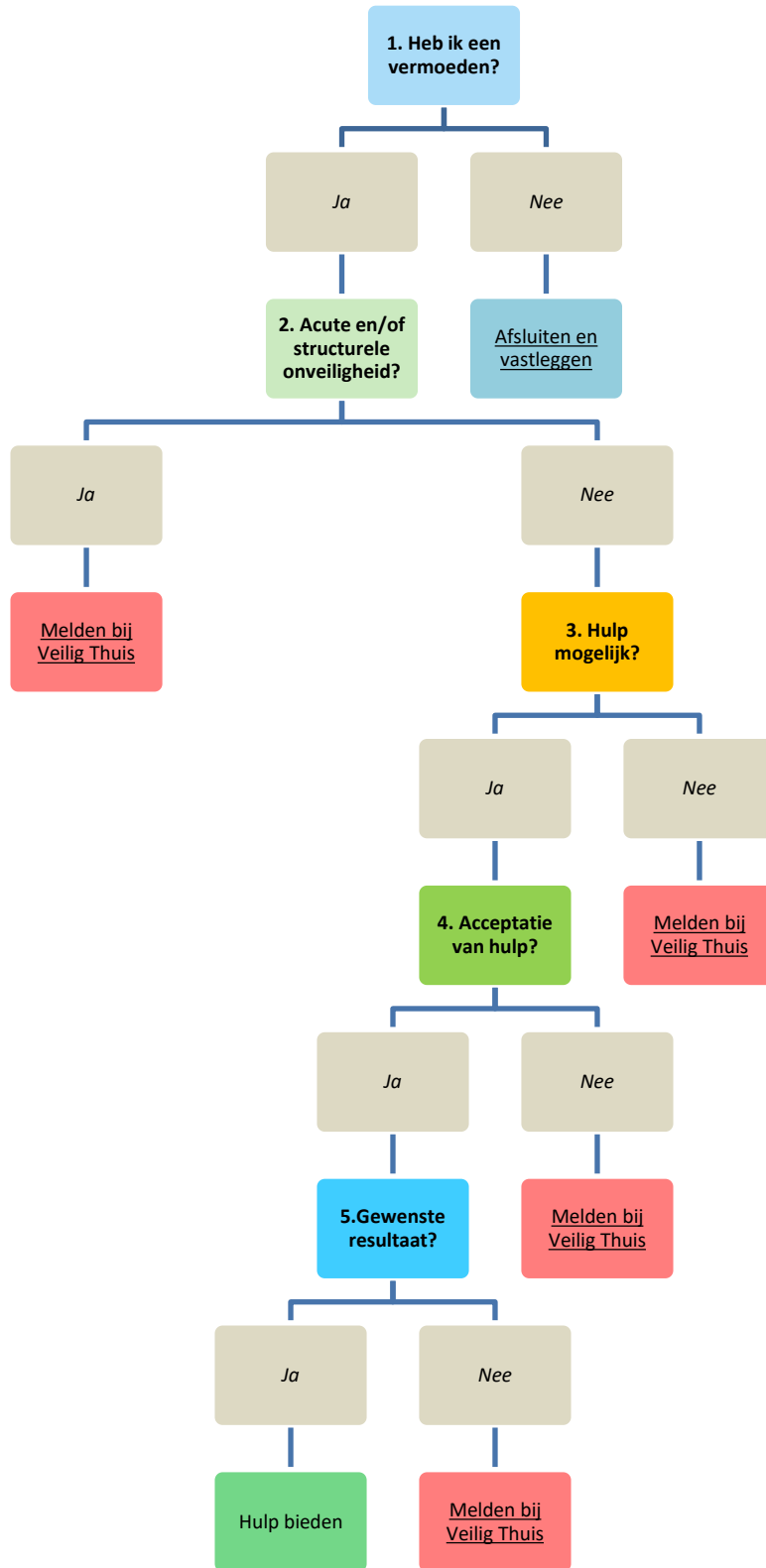
2F Meldcode observatielijst

2F (Meldcode) Gespreksformulier voorbereidingen

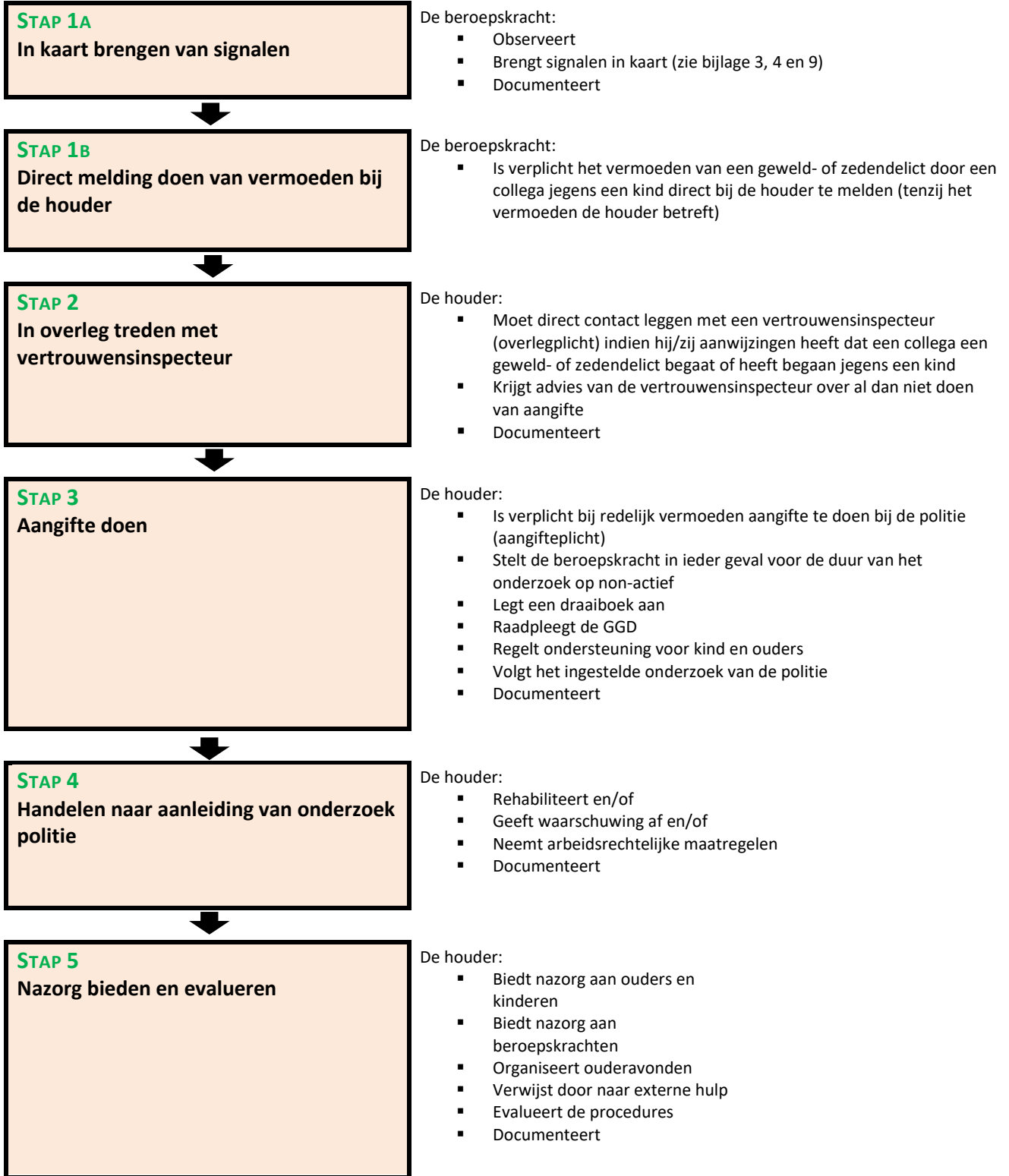
2F (Meldcode) Gespreksformulier

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 5 van 11

Het afwegingskader in beeld (voor de aandachtsfunctionarissen)

Deel 2. Stappenplan bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker

Stappenplan deel 2

Bij een vermoeden van een geweld-of zedendelict door een medewerker: de (pedagogisch) medewerker en/of aandachtsfunctionaris dient altijd direct de directeur (en houder) op de hoogte te stellen van zijn/haar twijfels en niet zelf een afweging te maken.

De directeur is, indien zij over een dergelijke aanwijzing beschikt, wettelijk verplicht om de vertrouwensinspecteur te bellen (0900-1113111). De vertrouwensinspecteur onderzoekt niet of een werknemer of werkgever een misdrijf heeft gepleegd. Dat doet de politie. Bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit zal de directeur aangifte doen bij de politie.

2F Meldcode Signalenlijst 0-4 jarigen kindermishandeling Bijlage 3

2F Meldcode Signalenlijst 4-12 jarigen kindermishandeling Bijlage 4

2F Meldcode signalen die kunnen duiden op een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega Bijlage 9

Wanneer de melding van toepassing is op de leidinggevende dient door de geconstateerde beroepskracht direct de directeur (houder) te worden ingeschakeld.

Een bijzondere situatie betreft het geval van vermoedend het gedrag van de houder/directie zelf betreft. In dat geval is de constaterende beroepskracht verplicht om aangifte te doen bij de politie. Het is wel mogelijk om eerst contact op te nemen met de Vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

Als werknemers vermoeden dat hun locatiehoofd zich zelf schuldig maakt aan seksueel of ander geweld tegen een kind, is de werknemer verplicht hiervan aangifte te doen. In alle gevallen kan de werknemer de vertrouwensinspecteur bellen voor advies.

Vertrouwensinspecteurs Inspectie van het onderwijs (ook voor de kinderopvang)

Wij werken met een team aandachtsfunctionarissen, het team (of houder) neemt contact op met de vertrouwensinspecteur. Maar het is ook mogelijk dat medewerkers of ouders contact opnemen bij de vertrouwensinspecteur: 0900-1113111 (alle werkdagen 08.00-17.00 uur)

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerken/vertrouwensinspecteurs/

Houders, medewerker en ouders kunnen de vertrouwensinspecteur bellen wanneer in of rond een kinderopvanglocatie signalen zijn over:

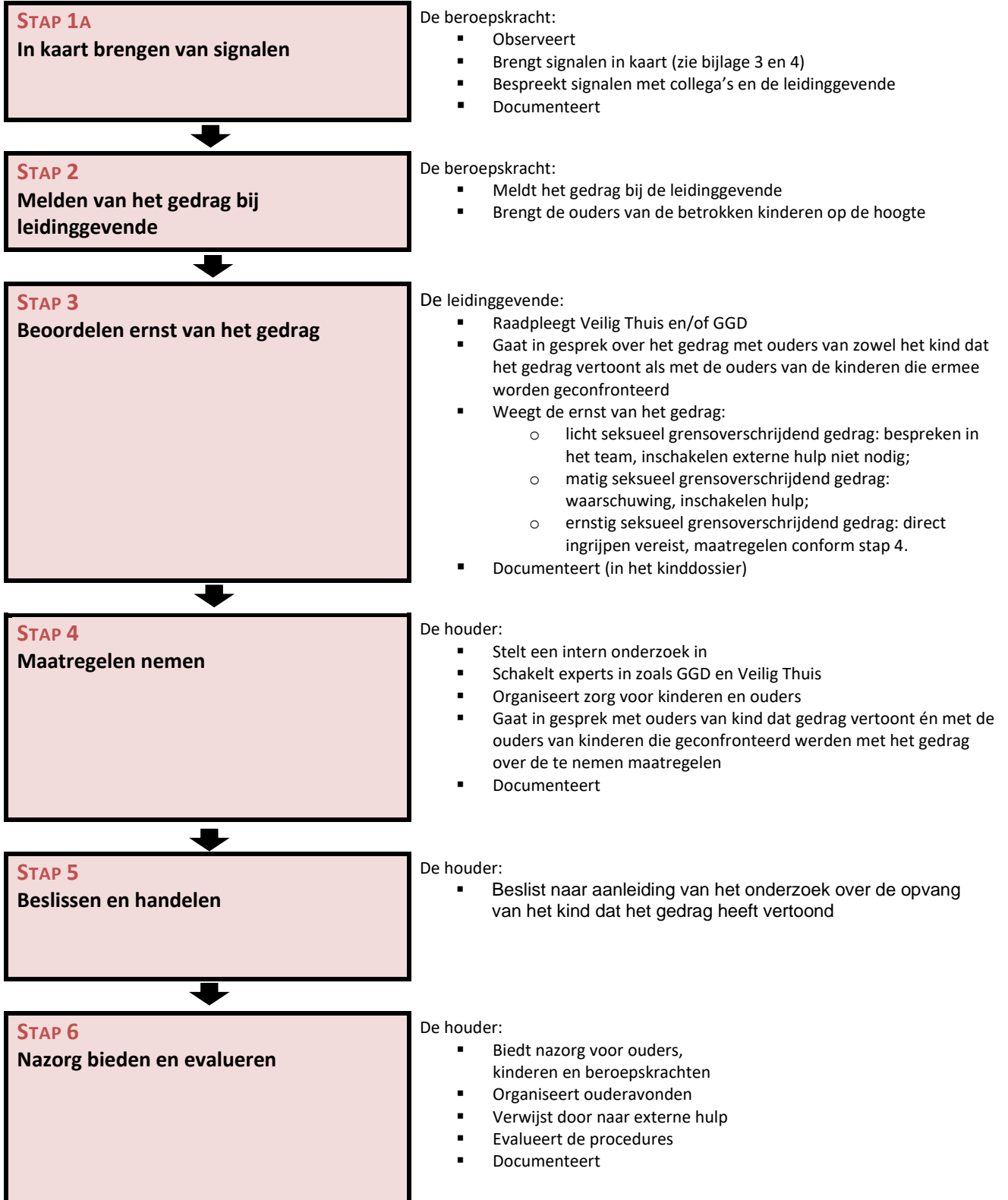
- Mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- Psychisch en fysiek geweld

De vertrouwensinspecteur luistert en informeert. Zo nodig adviseert de vertrouwensinspecteur.

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 8 van 11

Deel 3. Stappen bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling

Stappenplan deel 3

Als pedagogisch medewerker is het signaleren van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen serieus te nemen. De beroepskrachten kunnen met elkaar onderzoeken wat zij bij de kinderen merken. Leg de mogelijke signalen vast. Overleg dit altijd met de aandachtsfunctionaris.

Wanneer de beroepskracht signalen heeft dat een kind of meerdere kinderen seksueel overschrijdend gedrag hebben vertoont en dat een ander kind hiermee geconfronteerd is of slachtoffer is geworden, dan is het belangrijk dit te melden bij het locatiehoofd.

2F Meldcode Signalenlijst 0-4 jarigen kindermishandeling Bijlage 3

2F Meldcode Signalenlijst 4-12 jarigen kindermishandeling Bijlage 4

Ouders van de kinderen die het gedrag vertonen of ermee zijn geconfronteerd, moeten op de hoogte worden gebracht. Dit zal de leidinggevende (aandachtsfunctionaris) doen in overleg met de directie. Vanaf stap 2 tot en met 5 zal het door de leidinggevende/directeur worden overgenomen. Hierbij is het belangrijk om alles goed te registreren. De privacy wetgeving dient hierbij in acht te worden genomen.

Taken van de directie / houder:

- De directeur/houder draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit protocol.
- De directeur/houder is er verantwoordelijk voor dat de meldcode wordt opgenomen in het zorgbeleid en/of veiligheids beleid en dat deze aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie.
- De directeur/ houder is bij het vermoeden van een geweld- of zedendelict door een collega verplicht om in contact te treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs en ook tot het doen van aangifte als er sprake is van een reëel vermoeden.
- De directeur/houder vervult daarnaast een centrale rol in de route bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en de route grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Noodsituaties: signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid onmiddellijk moet worden beschermd, kan meteen contact opgenomen worden met Veilig Thuis. Veilig Thuis maakt een inschatting van de ernst van de situatie. In noodsituaties kan ook contact opgenomen worden met de crisisdienst van Bureau Jeugdzorg en/of de politie gevraagd om hulp te bieden. Directie en de pedagogisch beleidsmedewerker wordt op de hoogte gebracht.

Belangrijk: zorg dat alles goed geregistreerd wordt. Wij zijn niet aangesloten bij de verwijsindex, in Leiden en Alphen aan den Rijn is de verwijsindex niet aanwezig.

Vertrouwensinspecteur

De vertrouwensinspecteur (0900-1113111) gaat samen met de houder na of er een redelijk vermoeden bestaat en adviseert de houder over aangifte.

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 10 van 11

Wanneer er sprake is van geen redelijk vermoeden, is nader onderzoek redelijkerwijs niet aan de orde. De houder gaat in gesprek met de betrokkenen om de mogelijk verstoorde werkverhouding te herstellen.

Indien er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een gewelds- of zedendelict dan heeft de houder een aangifteplicht. De kinderen worden dan direct afgeschermd van de betrokken beroepskracht door deze op non-actief te stellen of te schorsen. De houder deel dit mee aan de betrokkenen.

Aangifte doen (deel 3)

Indien na overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een geweld – of zedendelict, dan heeft de houder meldplicht.

Naast het aangifte doen neemt de houder de volgende maatregelen:

- a. Beroepskracht wordt op non-actief gesteld gedurende het onderzoek
- b. Aanleggen van een draaiboek
- c. Raadplegen Veilig Thuis/ GGD
- d. Regelen van opvang kinderen en ouders

Handelen naar aanleiding van het onderzoek

Het onderzoek van de politie kan leiden tot verschillende uitkomsten leiden. Afhankelijk van deze uitkomsten heeft de houder, de directie of leidinggevendenden verschillende mogelijkheden om te handelen.

1. Rehabilitatie van de beroepskracht
2. Waarschuwing afgeven
3. Arbeidsrechtelijke maatregelen

Aanvullende informatie

Informatie over vechtscheiding (Doen, training en advies 2016)

Als pedagogisch medewerker staat het welzijn van het kind centraal. Zorg dat je neutraal en onpartijdig bent. Een vechtscheiding wordt gezien als kindermishandeling. Bespreek dit dus altijd met de aandachtfunctionaris. De aandachtfunctionaris is op de hoogte van de informatie omtrent het gezag en hoe te handelen op het gebied van omgang, informatie en toestemming.

Centrum Seksueel Geweld (informatie 2016)

Dit is een samenwerking tussen politie eenheid Den Haag, LUMC, GGD Hollands Midden en GGZ Rivierduinen. Deze samenwerking valt onder 1 (virtueel) dak, waar de zorg overgenomen wordt bij seksueel geweld. Centrum 24 uur bereikbaar **0800-0188**. Dit geldt voor:

- Slachtoffers van acuut seksueel geweld (<1 week)
- Verkrachting of aanranding
- 0-100 jaar

2P Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag op de groep		
Kwaliteitshandboek De Kinderhaven	Jolanda van Mulken	
Juni 2023	Versie 11	Pagina 11 van 11